

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název:

Odborná praxe – Ostrava – zařízeních sociálních služeb Čtyřlístek

Škola (jako autor):

Střední škola prof. Zdeňka Matějčka Ostrava Poruba, 17. listopadu 1123, příspěvková organizace, 708 00 Ostrava-Poruba

Spoluautor:

Čtyřlístek – centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava, příspěvková organizace, Hladnovská 751/119, Ostrava-Muglinov

Charakteristika školy:

Střední škola vzdělává žáky zdravé i žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v plném rozsahu. Jedná se o žáky se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním.

Střední škola je právnická osoba, sdružuje střední školu, domov mládeže a školní jídelnu. Výuka probíhá podle školních vzdělávacích programů. Škola poskytuje střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem a střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Škola věnuje pozornost rozšíření nabídky oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou i pro příslušníky etnických skupin a příslušníky národnostních menšin, a to v denní i dálkové formě studia.

Obsah, formy a metody vzdělávání odpovídají vzdělávacím potřebám a možnostem jednotlivých žáků. Vytváří žákům vhodné podmínky ke studiu zvoleného oboru vzdělání mimo jiné i poradenskou pomocí ze strany školy (školní poradenské pracoviště, které tvoří speciální pedagog, školní psycholog, školní metodik prevence a výchovní poradci) i školského poradenského zařízení sídlícího v areálu školy.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami nabízí škola bezplatné užívání speciálních učebnic, speciální didaktické a kompenzační učební pomůcky a využití speciálně pedagogických metod, postupů a forem vzdělávání. Na základě doporučení školského poradenského zařízení a se souhlasem zřizovatele se může škola zřizovat funkce asistenta pedagoga.

Výuka probíhá ve třídách, v nichž se do třídního kolektivu integruje maximálně 5 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, (na základě doporučení SPC, PPP -lehký a střední stupeň postižení), a ve třídách s upraveným vzdělávacím programem, ve kterých je nižší počet žáků, zejména s těžším postižením na základě doporučení školského poradenského zařízení (vyhláška 73/2005 Sb., směrnice MŠMT č. j. 13710/2001-24 k integraci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami).

Škola je komplexem plně bezbariérových objektů a zařízení s vybavením pro teoretické vzdělávání i praktické vyučování a výchovu mimo vyučování, součástí je i domov mládeže a sportovní areál.

V areálu školy je i pedagogicko-psychologická poradna a rehabilitační centrum.

Kód a název oboru vzdělávání:

75-41-M/01 Sociální činnost

Materiál byl edičně zpracován projektem POSPOLU na základě podkladů ze školy Střední škola prof. Zdeňka Matějčka Ostrava Poruba. Text neprošel jazykovou úpravou.

Podpora spolupráce škol a firem se zaměřením na odborné vzdělávání v praxi (Pospolu)
www.projektpospolu.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristika oboru:

Obor je určen pro žáky, kteří chtějí získat střední vzdělání s maturitní zkouškou a pracovat v oblasti sociálních služeb v různých ambulantních nebo pobytových sociálních zařízeních a terénních službách při poskytování sociální pomoci dětem i dospělým a disponovat odbornými kompetencemi pro výkon pracovníka v sociálních službách, včetně odborných znalostí a dovedností v legislativních a administrativních postupech při zajišťování sociálních činností v sociálních službách. Absolvent tohoto oboru získá odbornou způsobilost pro vázanou živnost Péče o dítě do tří let věku v denním režimu dle přílohy č. 2 zákona č. 455/191 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání je koncipováno tak, aby absolvent byl připraven realizovat v praxi sociální činnosti, které jsou orientovány na přímou pomoc klientům sociálních služeb s cílem podporovat jejich soběstačnost a nezávislost; uplatňovat základní metody sociální práce; realizovat volnočasové a sociálně aktivizační činnosti podle potřeb klienta.

Ve vzdělávacím programu jsou do některých odborných předmětů zařazena i cvičení a odborná praxe v délce 6 týdnů po dobu vzdělávání. Odborná praxe probíhá v různých typech sociálních a vzdělávacích zařízení a institucí.

Historie spolupráce mezi školou a firmou:

Spolupráce školy s firmou probíhá úspěšně více než 10 let. Nejprve probíhala spolupráce s organizací u oboru Humanitární výchovná činnost se sociálním zaměřením a následně se rozšířila na nový obor Sociální činnost.

Plánování spolupráce:

Spolupráce vyžaduje vzájemné pochopení při přípravě časového harmonogramu spolupráce v rámci podmínek činnosti školy a firmy.

Organizační zajištění:

Odborná praxe je realizována v prostorách zařízení ambulantních, pobytových nebo terénních sociálních služeb. Žáci jsou zařazeni na pozici pracovníka v sociálních službách a každý žák zodpovídá za přidělenou pracovní činnost podle typu zařízení a klientů. Žáci se seznamují s obsahem činností daného pracoviště, se standardy kvality sociálních služeb a vykonávají pod dohledem pověřeného pracovníka zařízení převážně základní výchovnou nepedagogickou činnost, přímou péči o klienta a pečovatelskou činnost. Praxe probíhá od druhého do čtvrtého ročníku. Ve druhém ročníku se žáci převážně seznamují s obsahem činností na pracovišti a ověřují si teoretické poznatky z oblasti řízení sociálních služeb, sociálně výchovné činnosti a přímé péče. Ve třetím ročníku si žáci rozšiřují odborné kompetence z oblasti řízení sociálních služeb, sociálně výchovné činnosti a přímé péče o klienta. Ve čtvrtém ročníku samostatně uplatňují kompetence pracovníka v sociálních službách v oblasti základní výchovné nepedagogické činnosti, v přímé péči o klienta a pečovatelské činnosti.

Odborná praxe je povinná pro všechny žáky a je stanovena podle ročníků: 2. 3. a 4. ročník má odbornou praxi 2 týdny za školní rok. Odborná praxe probíhá během celého školního roku po skupinách žáků průběžně. Pracovní doba je stanovena na 6 hodin za den.

Materiál byl edičně zpracován projektem POSPOLU na základě podkladů ze školy Střední škola prof. Zdeňka Matějčka Ostrava Poruba. Text neprošel jazykovou úpravou.

Podpora spolupráce škol a firem se zaměřením na odborné vzdělávání v praxi (Pospolu)
www.projektpospolu.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A
TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vybavení organizací, ve kterých žáci vykonávají odbornou praxi, se liší podle svého zaměření a typu klientů, kterým je sociální služba poskytována. Zařízení sociálních služeb je poskytováno formou ambulantní, terénní nebo pobytovou. V každém zařízení je administrativní úsek – administrativně technické zázemí pro pracovníky vybavené kancelářským nábytkem, regály na dokumentaci, telefony a výpočetní technikou. Žáci využívají toto vybavení podle zadaného úkolu a podle potřeby. Další část zařízení je určena klientům, kde jsou k dispozici pomůcky pro zajištění jejich potřeb a práci s nimi. Tyto prostory jsou vybaveny nábytkem a kompenzačními pomůckami podle věku a typu klientů. Na pracovišti je pověřený pracovník, který se žákům věnuje. Společně s žáky hodnotí jejich vykonanou práci po odpracování předepsaných hodin. Výsledné hodnocení uvádějí do pracovního předepsaného formuláře Hodnocení odborné praxe. Učitel odborných předmětů žáky na odborné praxi průběžně kontroluje.

Žáci za provedenou práci na odborné praxi nepobírají žádnou odměnu, jelikož výsledek jejich činností je pro organizaci ekonomicky nevyužitelný, a nejedná se tedy o produktivní práci. Zároveň ani škola nemusí platit žádné poplatky jednotlivým zařízením za umožnění odborné praxe žáků v jejich organizaci. Žáci musí mít platné zdravotní průkazy a musí být očkovaní proti žlutence typu B.

Kompetence (výsledky učení):

Žák:

- orientuje se v systému sociálního zabezpečení v ČR,
- má přehled o systému sociálních služeb v ČR a standardech kvality sociálních služeb,
- volí a aplikuje vhodnou formu komunikace podle zásad komunikace v sociální práci s ohledem na věk a typ postižení klienta,
- uplatňuje vhodnou základní výchovnou nepedagogickou činnost,
- poskytuje přímou péči o osobu klienta, pomoc při osobní hygieně, při zajišťování stravy, při podávání léků, pomoc při oblékání, při manipulaci s kompenzačními pomůckami,
- pomáhá klientům při zajišťování chodu domácnosti včetně nákupů, běžných služeb, doprovodu a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění,
- připravuje aktivizační a volnočasové programy pro různé skupiny klientů,
- poskytuje pomoc klientům při vytváření základních sociálních a společenských kontaktů, pomoc při zabezpečování styku klienta s úřady a pomoc při základním sociálním poradenství v případě nepříznivé sociální situace.

Hodnocení:

Pro hodnocení odborné praxe se využívá formulář Hodnocení odborné praxe, portfolio aktivizačních činností a kompetencí a záznam z praxe. Portfolio má žák připravené před nástupem na odbornou praxi a následně jej předkládá u praktické maturitní zkoušky. Hodnotí se činnosti vykonávané žákem -pracovníkem v sociálních službách podle daného zákona. Hodnotí se samostatná práce s uživateli služeb (dětmi), pomocné práce při péči o uživatele služeb (dětí), přístup a chování k uživatelům služeb (dětmi), přístup k pokynům nadřízených, úroveň praktických dovedností. Do celkového hodnocení se také zahrnuje docházka žáka, jeho tvořivost, přesnost a pracovitost při výkonu praxe. Během praxe si žáci vedou záznam z praxe, který po absolvování praxe předloží učiteli odborných předmětů ke kontrole. Po řádném vykonání odborné praxe žáci obdrží výslednou známku.

Materiál byl edičně zpracován projektem POSPOLU na základě podkladů ze školy Střední škola prof. Zdeňka Matějčka Ostrava Poruba. Text neprošel jazykovou úpravou.

Podpora spolupráce škol a firem se zaměřením na odborné vzdělávání v praxi (Pospolu)
www.projektpospolu.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Klady a zápory spolupráce:

Spolupráce s organizacemi probíhá bez problémů.

Nejčastější problém se zajišťováním praxe škola vidí v nedostatku sociálních partnerů, kteří jsou ochotni bezplatně přijmout na praxi žáky školy. V některých případech se setkávají i s překážkou věkového omezení praktikantů – od 18 let věku. Nevýhodou je také omezený počet žáků na jedno zařízení, proto je potřeba pro celou třídu využívat větší počet sociálních partnerů.

Zkušenosti se spoluprací a plány do budoucna:

Odborná praxe druhých ročníků na těchto pracovištích proběhla ve školním roce 2012/2013 poprvé. Pracoviště vyhovuje potřebám odborné praxe. Žákům se práce na praxi převážně líbí a v některých případech chodí do zařízení vypomáhat i po skončení odborné praxe. V dalších letech se žáci obmění a vyberou se jiná zařízení poskytující ambulantní, pobytové nebo terénní sociální služby a zařízení poskytující péči o děti od 0 do 3 let věku. Každý žák by měl mít možnost seznámit se s obsahem činnosti vybraných zařízení. Kromě odborné praxe se mohou žáci účastnit odborných seminářů, konferencí, workshopů a besed v sociálně-právní oblasti, v oblasti přímé péče o klienty a v oblasti péče o děti od 0 do 3 let věku ve spolupráci se sociálními partnery.

Materiál byl edičně zpracován projektem POSPOLU na základě podkladů ze školy Střední škola prof. Zdeňka Matějčka Ostrava Poruba. Text neprošel jazykovou úpravou.

Podpora spolupráce škol a firem se zaměřením na odborné vzdělávání v praxi (Pospolu)
www.projektpospolu.cz